

Indúlt BÉTSBÖL Szombaton 28. Júl. 1787.

Leszsz-é Háború?

Tól tudom, hogy mindenek azt kérdik ma a *Kurir-*
J tól, és Belgiumról 's Hollandiáról szeretnének ol-
vasni; de itt ízoljanak a' környül-állások; mert a' bé-
kellég' szeretet-tsókjaira méltó Isten afzszonyára a'
tsatázók' irgalmatlan Istene *Márs* olly véres íze-
mekkel tekintget, hogy nekünk ezen csak nem egész
Európát öszve szött font perben ítéletet mondanunk
még igen idején volna. Innen Bétsből a' héten indu-
la-el 2 Kompánia Pattantyus. A' Regensburgi Leve-
lek szerént ezen hónapnak 28-dikán kellenék a' már
meg-írt Hadi-fergeknek Fő-Vezér, G. *Eszterházi Imre*
Úr Fő-Vezérsége alatt indulni; melly indulandó 53
ezerből álló nép mindenütt egész tsatázó készülettel
töltött fegyverrel fog-menni; de még némelleyek' íté-

lete szerént nem érkezett-meg azon Belgiumból jövő Kurir, kinek petsétes Levele fogja ezen Tábornak indulását meg-határozni; azonban már előre értyük hogy a' pártot-ütött Belgiumbéliiek-is edgy másközöt meg-hafonlottak, és a' F. Tsászári tartozó engedelem mellé álván, átkozzák ezen párt-ütésnek első öfztönét Páter Belzebubot. De tégyük-fel, hogy a' Belgiumbéliiek közönségesen hívséggel váltsák-fel pártot-ütött hítetlenségeket, és Felséges Urak minden akarátjának térdet fejet hajtsanak, még-is a' Belgiumban lévő Nemzetbéli Sergeknek fel-váltáfokra bizonyos hadi-sergek fognak ki-indúlni. A' Hadi-Isptályból 42 újj gyakorlott kézi orvosok vétetének-fel nem régiben azon indulandó sergek mellé. Hertzeg *Kaunitz* a' maga Leányát, ki *Monsban* Stift Dáma, a' Belgiumi Zenebona miatt hozattya visszsa. A' Brúszszeli Kormányozó Hertzeg *Albert* és *Mária Kristina* Hertzeg. Afzszony-is 14-dikben ki-indúltanak Bruszfzelből, és a' mondatik, hogy az erdőkön titkos útaást tettek, míg nem 19-dikben Nürnbergába érkezvén, ott hálának: 23-dikban meg-kell vala Bétsbe érkezniék; de, némellyeknek értelmek szerént, ezen (meg-bóldogúlt édes Anyánknak jó szívet viselő) Hertzeg Afzszony az útban meg-betegedvén, a' Koloniai Papi-Fejedelem testvérjénél Hertzeg *Maximiliánál* fekszik. A' Belgiumi Pártot-ütötteknek edgy-néhány nagy fejei vagynak, kik között Hertzeg U* is előljárónak találtatik. A' Felséges Monárkha, a' maga főbb Ministereiivel szüntelen a' Hadi-Kantzelláriában vagyon, és minden napi mulattsága, az Au-Kertenben edgy igen rövid ideig tartó sétálás, a' hol a' maga kis Cirkassiai Leánykájától ottan ottan késértvén, gyereki módra virágot hány utánna. — A' Bruszfzeli Minister G. Belgiojóló már Bétsbe visszsa-
érke-

érkezett. — A' Pártot-ütött Belgák minden hozzájuk álló, és hadi-szolgalatot vállaló Legénynek 15 krajtzár napi 'Soldot ígérnek; de közös erfzényből bajos ezt fokáig fizetni; kivált ha a' mi Horvátaink-is nagy erfzényeket találnak szokások szerént vinni magokkal. Tsak fülekbe sugom most edgyjrást azt-is a' mi Magyar és Horvát Kátonáinknak, hogy Amsterdában a' Tanátsház alatt lévő pintzében 300 ezer milliomot érő kints vagyon tsupa aranyban és drága kövekben; az egész közönséges-társaságnak kintse ide öfzve gyűjtetett, ha Isten eddig vezérlené őket, innen edgy-edgy tarfajjal ki-ki hozhatna magának; az út ugyan mezfze; de az arany meg-szokta fáradságát fizetni az ötet vívőnek. — A' Posonyban fekvő Fő-Hertzeg Ferdinánd gyalog-sergebéli Tifzteknek már 18-dikban, a' rend-szerént való 'Sóldon kívül edgy hónapi 'Sóldal többet adának, és ezen naptól fogva a' ló-portziójok is ki-adattatik, melly tsalhatatlan jele annak, hogy ezen Regiment bizonyoson mezfze útra indulandó; de merre, magok sem tudják; mert tsak Lintzig bizonyos útojok, ott kapnak kétttség kívül más úti rendelést. — Midön ezeket írnam, az ablakomon repülebé edgy fajtó alól szabadált Levél még nyögve; melly szerént az A. Belgákról bátran azt írhatom: *Hoplett!!* A' pártot-ütött Belgák levelet küldöttek a' Frantzia Király edgyik főbb Ministerének, hogy a' Frantzia Király az ő hítettlen párt-ütéseknek lenne párt-fogója. Ezt a' Minister a' Királlyal közölvén, nézzük mifsoda feleletet vésznek az A. Belgák; „Urain! A' Király, az én Uram, nem hadgya helyben a' kegyelmetek hitefzegett Lépéseket, rendes Törvény szerént való Urok ellen. Nem illenék a' Királynak magát edgy idegen országnak igazgatásába elegyíteni. Nem lévén Frantzia Országnak, edgy nyilvánóságos igazságtalanság-

ságnak óltalmazó párt-fogására Katonái; kegyelme-
teknek a' Király általam értékre adgya, hogy ő Fel-
sége ezen Kegyelmetek segíttiséget kérő tulajdon le-
velét, ezen arra való válaszfizal edgyütt; a' maga Fri-
gyessének a' Tsászárnak, olly ajánlás mellett el-kül-
dötte légyen, hogy harmintz ezer Emberek készen
fognak állani ő Felségének rendelésére, és leg-kissebb
kivánságára, a' Törvényes igazság' óltalmazására. —
Montemarin m. k. — Sőt edgy levél fzerént töb-
bet-is mondunk rövid napok alatt; tsak alig, ha Bel-
gium el-nem tserélődik, még pedig a' Frantziához,
éa a' F. Tsászár a' maga Birodalma határ széleihez
ragatt Tartományokat fog-nyerni érette; de ezzel
most halgatván, lássuk mik a'

Más Bordában szöött Hírek

BUKOVINÁBÓL. Meg-igértük vala ez előtt
edgynehány hónapokkal, hogy a' Moldovából vissz-
jött Székellyekből és más szökevény Magyarokból ál-
ló Bukovinai Magyar faluknak nevével fogunk szol-
gálni a' M. Publikumnak; azért most tesszük ezen
köteleffégünket — a' faluk nevei im ezek: *Isten-se-
gíts, Fogod-isten, József-falva, II dik JOSEFRÖL*
neveztetvén; *Hadikfalva, András-falva* Szent AN-
DRÁS vitézről; és imé ezen tudósítás szóról szóra
jön *Hadik-falváról 14. Júlii:* „Bukovinában a' leg-
jobb rendelések a' jövendökre nézve most kezdenek
gyakoróltatni, úgy, hogy, ha az Isten békefféget és
áldást ad, kevés esztendök alatt a' szépen kormányoz-
tató országok között helyet kap magának. A' Hadi
dolgok *Löwezeltern Oberster Ur* alatt (ez edgy nagy
emberi fzeretettel fel-ékesítettett Ur) szép rendben
folynak; más felöl pedig a' Polgári és Politziai dol-
gok *M. Gublis Tanáts Ur*, és vidékink *Fő-Kapitán-*
nya

nya *Beck József* Úr alatt ditséretesen igazgattatnak. Szeret Városlában a' Türedelem élő-fáji nem tsak virágoztak' 's bimbóztak', hanem ennek gyümöltsei annyira kezdettenek érni, hogy a' leg-szelídebb Ország-béli Városok-is irígyelhetik ezektől, mert itt nem tsak az, hogy edgy Templomba járnak a' R. Kathólikusok; Reformátusok és Evangyélikusok, hanem edgyütt-is énekelnek, és edgyütt mondják a' Plébánus után a' könyörgést. Ezután a' más rész Prédikátora könyörög és kedvesen Prédikál, és minden vallásbéli halgatók tsendefesen, és egész buzgósággal halgatják; mellynek főbb oka ez: hogy valamint a' világi, úgy az Edgyházi Elöljárók még a' 'Sidókkal-is tudják magokat kedveltetni, és magok adnak a' népnek jó példát. Most 3 esztendeje 2 Normális Oskola állítaték itten-fel, az idén 3-mal fokasított-meg, melyekben a' Magyar Hazafiak a' német nyelvet szorgalmatoson tanítják Magyar, Oláh, 'Sidó, Rusz és más nemzetbélieknek. Ugyan innen Bukovinából

Tfernovitzból ezt írják 15. Júlii: „Itten a' számláltatás dolga most folyván, az itten 5 falut bé-töltött, és ez előtt 6 esztendőkkel a' fekete tenger mellől ide származott *Lippovanei* nevezetű nemzet, mellynek fegyvert viselni vallása ellen vagyon, megijedvén, falustól edgyütt el-szökék. Ezek mint a' régi *Jákobiták*, a' Templomokban *Vak Vénust* gyakorlottak, és ha valamely aszszonynak nehézsége volt lelke-esmérete körül, a' Paphoz ment, és - - - az óldozta-fel az alól. A' Papjokat minden esztendőben változtatták, és minden személy-válogatás nélkül a' leg-erősebbeket választották magok között, ha edgy betűt sem tudott-is. Ezek-is a' ditső Tolerántzia szárnya alá huzták vala magokat ide Bukovinába. Az Oláhok-is nagyon meg-ijedtenek a' Conscriptiótól,

nem

nem látván által ennek következendő hasznát 's szükséges voltát, az ehet követi; mellynek ha bársonyos padra húzzák-is a' fejét, ő bé-húzza a' pad alá — 11-dik Júlii 21 tolvajokat vesztének-el *Jassiban*, kik közzül kettő egész estvig olajban főztteték, kik edgy Uri aszszonyt, penzének holléte meg-vallásaért tüzes vassal kínoznak; ki-is szorgalmatoson gyógyíttatván még megfog-élni. — Most Júniusban böjtök vala a' Törököknek, következendő módon: Egész nap estvig sem enni, sem innya, sem pipázni vagy jó köntöst venni magokra nem vala szabad; estvétől fogva pedig virrattig mind ezeket tselekedhetik. Ha pedig az alatt az idő alatt valamellyik tsak meg-tsókolánd-is edgy aszszonyt, ezen edgy hónapi böjt 60 napi böjtet büntettetik. — Hogy a' Lengyel, Podoliát és Ukrániát Gallitziának edgy részéért által fogja adni, tsak nem egészfzen bizonyos; és az a' híre, hogy a' mostan 24-dik Júlii tartandó Mustrája után a' *Barkó* M. Lovas-ferge ném régi szállására, hanem egyenesen Podoliába fog térni. — A' Törökök fok ezeren a' Dunán által takarodván, jönnek vala *Bender* és *Hatim* Várak óltalmára; de minek-előtte tzéljokra értenek volna, az úton edgybe-veszven, többnyire a' *Mahumed* kebelébe költözének, az életben maradtak pedig hazájokba visszsa térének. — A' Kotzinból el-szökött Törökök, kik 300-an itt a' szomszédunkban menének keresztül, azt beszélik magok, hogy Móldova már nem fokáig leszsz a' Török hatalom alatt. —

MAGYAR ORSZÁG. *Arad* 11-dik Júni. „Ezen hónapnak 7-dikén itten edgy gonosztévőnek véte-
ték feje, teste, öszve-kötött lábainál fogva fel-akasz-
tatték, és nyakatlan feje karóba verették. Ezen fene-
vadnál alább-való természetű nem embernek abban
vala gyönyörűsége, hogy ő mind azokat, kik az ő
irgal-

irgalmatlan hatalma alá estenek, mezítelen vétkeztetvén, testeiket előbb tűzzel meg-égette, azután láboknál-fogva fel-akasztotta, 's halálra verte. — Ezen Execútió ki-mondhatatlan érzékenységet okozott az azt ezerenként nézőkben; mivel az újj és ó Aradikon kívül, Vásári alkalmatosllág lévén, sok ezer idegenek valának jelen. —

Elegyes Tudósítások.

Azon Summa, mellyet a' Hollándia háborúkori hadi-gazdái a' F. Monárkhának *Légisfeld, Laszalai* 's t. ki-gazdáskodtanak vala, csak 152 ezer 858 R. forintokra mégyen, ha még sok illyetén gazdái lennének ö Felségének, nem penészednék-meg a' *Leopoldus-márjás* a' *Kassába* hevertében. — Ezen hónapnak 12-dikén fényes nappal, mindeneknek szem-láttára viteték fogságba edgy Pap Bétsben, ki a' *Sottenek-Templomából* edgy ezüst lámpást vett vala hír nélkül a' *Palást-alá*. Edgy briliántal ki-rakott drága órán kívül 20 tolvaj költsokat találtak ö Tisztelendőségénél. Ez edgy *Petrinus* köntösbe öltözött *Füldai Benediktinus*, ki már sok időtől fogva edgy számos főből álló *Spitzbubok*-bandájának feje vala. — *Rómából* ezeket írják: „Minthogy a' *Pistójai Puspök* az egész *Toskánai Birodalomban*, a' maga *Újításai*ért félelmek között vagyon, a' maga környül-állásait az *Uralkodó Hercegek* eleibe terjesztvén, a' *Hercegtől*, az el-törölt *Klasiromok* Józágainak fő-gondviselőjévé tétellett 3000 *Skudi* esztendei fizetés mellett. — A' múlt hónapnak 30-dikán el-hagyá a' *Sz. Pápa* a' *Vatikán*umot és a' *Quirinálba* költözék. Következendő éjzakan olly nagy mejszorításba esék, hogy csak nem minden erejétől meg-fosztatván, a' hitetlen való érvágás után jobbankezde lenni, de *Vásár-*

nap éjszakán megint még nagyobb ostromoltatván ezen nyavallyáitól, megint eret vágatának kétszer-is edgymásután a' Doktorok rajta. Jobban van-é már most ő Szentsége, vagy - - - ? nem tudhattuk; mert igen nagy titokban akarják tartani; de — hát! ha valami a' föld alatt lakó szarkák Birodalmában *Pikardiában* történnék-is, nem de nem meg-tudhatnók-é rövid időn Bétsben. — A' Málthából jött levelek szerént, a' Muszka Császárnénak 3, és a' F. Császárnak 2 gazdagon meg-terheltezt hajói, a' Barbarus Kozárok által el-raboltatott. E' megint sok költségibe fog a' mi jámbor szomszédunknak a' Töröknek kerülni. — Báró *Trenkröl* írtuk vala edgyik Levelünkben, hogy a' Generál *Posadovszkival* tartott duellumban el-esett volna; de ez nem igaz, mert él, és sok rabsága után uralkodik. — A' Konstantzinápolyi Udvar minden Tanátsoflaival edgyütt azon munkálódik, hogy Birodalmának némelly részetskéitől önként el-álván, azokat a' más két F. Császári Udvaroknak által adja, és ezekkel örökös frigyre lépven, mind Bétsben, mind Pétervárában Ministert tartson, és tsendesen folytassa a' kereskedést. — Az A. Belgiumi Fő Kormányozó Hertzeg ALBERT és a' Fő-Hertzeg Afzszony MÁRIA KRISTINA a' múlt Tsötörtökön dél-előtti 10 és 11 óra között Bétsbe szerentséfen meg-érkezének.

Sz. S.

Az LIX-dik Levélhez tartozó Eldorádói képpel edgyütt. Ezen jó világnak több képei-is vannak, mellyekkel fogunk annak le-írása' ki-adásával mindenkor szolgálni.
